

ἔποικοι, ἀναγνωρίζει δὲ ὁ σουλτᾶνος. Γ'. Οὐδεὶς ὀθωμανὸς δύναται νὰ κατοικήσῃ ἢ πρὸς ὥραν διατρίψῃ ἐν Σάμῳ. Δ' . . . Ἡ Σάμος εἶναι . . . ἐλεύθερος λιμὴν, καταβάλλουσα φόρον ὑποτελείας δέκα χιλιάδας γροσίων. Οἱ κάτοικοι εἶναι ἀπηλλαγμένοι τοῦ φόρου τῆς δεκάτης, ἔναντι ἐτησίας πληρωμῆς 45.000 γροσίων, δι' ὅλα τὰ προϊόντα τῆς νήσου. Ε'. Εἰς τὰς κληρονομικὰς ὑποθέσεις ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι τῶν ρωμαίων αὐτοκρατόρων. Προκειμένον δὲ περὶ τιμωρίας ἐγκληματιῶν καὶ ἐπιβολῆς ποινῆς, μηδὲ τῆς τοῦ θανάτου ἐξαιρουμένης, ἐφαρμογῆς τυγχάνουν καὶ οἱ ρωμαῖκοὶ νόμοι καὶ ἡ κρατήσασα συνθήκη. . . . Ζ'. Οἱ Σάμοι, ἀναφερόμενοι πρὸς τὸν σουλτᾶνον καὶ τὰς τουρκικὰς ἐν γένει ἀρχὰς δι' ὑποθέσεις των, δικαιοῦνται νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν ἐλληνικὴν.

65

1564. «Περὶ τῶν τῆς συγγενείας βαθμῶν, συνοπτικὴ συλλογὴ ἐκ διαφορῶν συντεθεῖσα παρὰ Ζαχαρίου ἱερέως Σκορδυλίου Κρητός, τοῦ ἐπονομαζομένου Μαραφαρᾶ καὶ ἐπιτρόπου τοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως οἰκ. πατριάρχου κυρίου Ἰωάσαφ . . . Ἐνετία . . . ».

Ἀνετυπώθη αὐτόθι, τὸ 1569, καὶ τὸ 1588. Πρβλ. ἀνωτέρω ἀριθ. 51. Διὰ μακρῶν πραγματεύεται ὁ Παυλῶφ περὶ αὐτοῦ ἐν 440.

66

1565. Ἀχτναμές σ. Σουλεῖμᾶν ὑπὲρ τῶν Κυκλάδων νήσων, ἐν 290, σ. 138–141.

67

1565. Φιρμάνιον 29 Ἀπριλίου ὑπὲρ τοῦ δουκὸς Ἰακώβου Δ' τῶν νήσων Νάξου, Πάρου, Σαντορίνης, Σύρου καὶ Μήλου, ἐν 145, σ. 75–78.

« . . . νὰ διεκπεραιοῦν κατὰ τὰ ἀνέκαθεν τὰς μεταξὺ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑποτελῶν δίκας καὶ διαφοράς. Νὰ ἀποδίδῃ τὸ δίκαιον κατὰ τὰ ἥθη καὶ τοὺς κανόνας αὐτῶν . . . Νὰ μὴ ἐπεμβαίνωσιν εἰς τὰς νήσους αὐτοῦ σαντζακπέλιδες, καδῆδες, χασαρεῖσηδες καὶ λοιποὶ . . . ».

68

1567. Διαταγὴ σ. τῆς 24 Νοεμβρίου, πρὸς τὸν μπεκλέρμπεγην τῶν Νήσων, νὰ μεταφερθοῦν εἰς Εὐβοίαν ἢ εἰς Ρόδον πρὸς ἐγκατάστασιν αἱ φραγκικαὶ οἰκογένειαι τῆς Ἀνδρου, κατόπιν παραπόνων τῶν ὀρθοδόξων κατοίκων τῆς νήσου· ἐν 292, σ. 232.

« . . . ἐνῶ αἱ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἀρβανιτῶν οἰκίαι εἶναι χίλιαι ὀκτακόσιαι, τῶν δὲ Φράγκων πεντήκοντα ἕως ἑξήκοντα, δώδεκα Φράγκοι λαμβάνουσι τὰ προϊόντα τῆς νήσου,

βιάζουσι τὰς γυναῖκας τῶν νησιωτῶν, φορεῦναι τινάς, παρέχουσι τροφίμα εἰς πολεμικά καὶ πειρατικά πλοῖα καὶ προξενούσι ταραχάς· διὸ οὗτοι προαποτίουσι φόρον πλείονα ἔξ χιλιάδας τοῦ διδομένου ὑπὸ τοῦ Φραντζέσκου Σουμμασίπα, ἵνα ἀπαλλαγῶσιν αὐτοῦ . . .».

69

1567. Ἀχτναμές ὑπὲρ τῆς Χίου, τοῦ σ. Σελήμ Β', ἐν 385, σ. 208–215, ἐν παλαιᾷ ἑλλην. μεταφράσει, καὶ ἔξ ἄλλης, αὐτόθι, σ. 216–220 καὶ ἐν 148, τ. 3α, σ. 58–61.

«... χαρίζω καὶ ὀρίζω τὰς ὑποθέσεις των νὰ τὰς βλέπουσιν ὁ σαρτζακμπέης, ὁ καδῆς καὶ ὁ ναῖπης καὶ ἐκείνους, ὅπου δὲν γγίζη, νὰ μὴν σεβαίνουσι εἰς αὐτές . . . χαράζη νὰ μὴ δὲν τοὺς βάζουν ἐναντίον τοῦ νόμου καὶ τῆς κοίσης· ἀκρόστικον νὰ μὴν δὲν των γυρεύουν περισσότερον ἀπὸ τὸν νόμον τῆς κοίσης καὶ στατούντων . . . Ἀπὸ τὰ περιβόλια καὶ ἀμπέλια καὶ κοράφια των νὰ δύνουν ὅ,τι ἐδίνασιν πρῶτα. Νὰ μὴν δὲν χρεωστοῦσιν ἀβαρίζη, κιονρεζίδες ἀπὸ τὰς ἐγγαριὰς τῶν σιδεροκαψίων καὶ μήτε ἄλλα βάρη. Ἀπὸ τὰ σπήτια, περιβόλια καὶ ἀμπέλια των νὰ μὴν τοὺς εὐγάζη τινὰς ἐναντίον τοῦ νόμου. Εἰς ἐκεῖνα ὅπου κάμουν τινὰς εἰς τὸν θάνατόν του, πεταλματζῆδες, μήτε μοιραστάδες, νὰ μὴν δὲν σεβαίνουσι ἐναντίον τοῦ νόμου. Τὰς ὑποθέσεις ὅπου εὐρέθησαν πριχοῦ νὰ παρῇ ὁ τόπος κοιμέναις, νὰ μὴν τοὺς ξανακοῖνουν, καὶ ὅλα τὰ πρῶτα χαρτὰ νὰ ἀξίζουσιν. Ὁ καδῆς εἰς τὸ κογγέτη καὶ συντζελέτι νὰ μὴν πληρώνεται περισσότερον ἀπὸ τὸ δίκαιον. Τὰς ἀποφάσεις των μεσέων κατὰ τὸν νόμον ὁ κοιτῆς νὰ τὰς στέργη. Τὰς διαφορὰς ὅπου περνοῦσιν ἄσπρα πεντακόσια, χωρὶς κογγέτη ὁ καδῆς νὰ μὴν τὰς ἀκούη. Τὸ μετὰξι, κορασί καὶ ἄλλα φασιγερά, ἂν πρῶτα δὲν ἐπληρῶναν, μήτε ἀπὸ τῶρα καὶ ὀμπρὸς νὰ πληρῶνουν, ὥσαν καὶ τοὺς ἄλλους χαραιομένους τόπους. Τὸ σιτάρι, κοιτάρι καὶ τὰ ἄλλα ὀσπρια νὰ μὴν πληρῶνουν κουμέρκη, καθὼς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους χαραιομένους τόπους. Τὰ ροῦχα ὅπου ἔρχονται ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, ἂν πρῶτα ἐπληρῶναν τὸ κουμέρκη στὸ Πέραμα, νὰ τὸ πληρῶνουν πάλιν, καὶ ἂν τὸ ἐπληρῶναν στὴν Χίον, νὰ τὸ πληρῶνουν πάλιν. Καὶ ἂν ἐπληρῶναν εἰς τοὺς δύο, νὰ μὴν πληρῶνουν· μὰ ἂν ἐπληρῶναν καὶ εἰς τὰς δύο, νὰ τὸ πληρῶνουν πάλιν. Καὶ τῶρα τὰ ροῦχα ὅπου ἔρχονται ἀπὸ τὴν Μάβρην Θάλασσαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὰς ἄλλας σκάλες, μὴν ξεφορτώνοντας γομάρι, ὁ ἐμίνης μήτε μουρτασίπης νὰ μὴν γυρεύει τίποτε ἀπὸ αὐτά. Ἐκεῖνοι ὅπου πραγματεύονται ὄξο ἀπὸ τὸ (;) νὰ παγαίνουσιν καὶ νὰ ἔρχονται μὲ τὰ καράβια των καὶ ροῦχα των καὶ αὐτοί, ὅταν εἶναι ἐπὶ κοκοί οἱ καπιτάνοι καὶ πάντες οἱ ἄλλοι, νὰ μὴν τοὺς ἐμποδίζουσιν. Μήτε τινὰ νὰ μὴν τὸ(ν) δυναστεύουσιν διὰ νὰ τὸν κάμουν τοῦρκον, ἢ γυναῖκα διὰ νὰ πανδρευτῇ ἐναντίον τοῦ νόμου. Καὶ ἂν τινὰς ἤθελε θελήσει νὰ τὸ κάμη, μὲ μαρτυρίες ὁ κοιτῆς νὰ μὴν δὲν τοὺς ἀφίση. Ὅταν κάμη τινὰς ἀτυχία, νὰ μὴν πειράζουσιν ἐκείνους ὅπου δὲν εἶναι κρατημένοι κατὰ τὸν νόμον, διὰ νὰ τὸν εὖρη. Οἱ βάφες καὶ τὸ κερί, ἂν ἦσαν πρῶτα μονοπούλιο, νὰ μὴν εἶναι μηδὲ τῶρα. Δωριανὰ νὰ μὴν πέρνουσιν κανενὸς τίποτε, οἱ μονκτουρίδες νὰ μὴν ἐμποδίζουσιν τοὺς φυλακομένους διὰ τὸ πότον καὶ φαγί τους. Καὶ ἀπάνω εἰς ἄλλα ἐναντίον τὸν νόμον καὶ τὸ στατούτων καὶ ἐναντίον τὰς τάξεις των ταῖς παλαιαῖς, νὰ μὴν ἀφίσητεν τινὰ νὰ κάμη τίποτε. Καὶ ἐκεῖνοι ὅπου θελήσουσιν νὰ τὸ κάμουν, νὰ τοὺς ἐμποδίζη ὁ κατὰ καιρὸν κοιτῆς. Καὶ ὅποιος παρακούσῃ, νὰ τὸν κάμουν ἀρέζη ἐδὼ εἰς τὴν Πόρθη μου κατόνομα, διὰ νὰ πεδεύεται ὥσαν τὸν πρέπει καὶ ὅχι ἀλιῶς. Οἱ διαφορὰς πὺν εἶναι ἄσπρα 500 χωρὶς συντελέτι ἀνάμεσα πραγματευτάδες, καθὼς εἶναι γραμμένον εἰς τὸν ἀχτναμέ μου, ἤγουν νὰ μὴν τῶν δύνῃ ἀκρόασιν τινὰς . . .».

